

เว ส สั น ต ร ช า ต ก

ต อ น ที่ ๑๐

(ชู ช ก ก ล ่า ว ข อ โ อ ร ส ธิ ต า)

ห้วงน้ำซึ่งเต็มเปี่ยมตลอดเวลาย่อมไม่เหือดแห้ง
ฉันใด พระองค์ก็เป็นผู้มีพระหฤทัยเต็มเปี่ยมด้วยศรัทธา
ฉันนั้น ข้าพระองค์มาเพื่อทูลขอพระโอรสพระธิดากับพระองค์
ขอพระองค์โปรดพระราชทานพระโอรส และพระธิดาแก่
ข้าพระองค์ผู้ทูลขอเถิด

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกกล่าวขอโอรสธิดา)

๑๕๘

พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นหลักของพระพุทธศาสนา ผู้เข้าถึงพระรัตนตรัยจึงได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา พระบรมศาสดาได้เข้าถึงพระรัตนตรัย และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัต ได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดล้นกิเลสอาสวะ มีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ จึงเป็นเนื่อนาบุญอันเลิศ ผู้มีจิตเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ผลบุญอันเลิศย่อมบังเกิดขึ้นกับบุคคลนั้น และบุญนั้นยังตามส่งผลข้ามภพข้ามชาติไป จนกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม การทำสมาธิภาวนาด้วยการเจริญพุทธานุสติ มีพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์จึงมีอานิสงส์ใหญ่ สมควรที่พวกเราทั้งหลายจะต้องฝึกให้เป็นอุปนิสัย บุญใหญ่ย่อมจะบังเกิดขึ้นกับเราอย่างแน่นอน

มีถ้อยคำที่ชูชกได้กล่าวขอพระโอรส และพระธิดากับพระเวสสันดรว่า

“ห้วงน้ำซึ่งเต็มเปี่ยมตลอดเวลาอย่ามอดไหม้เหือดแห้งฉันใด พระองค์ก็เป็นผู้มีพระหฤทัยเต็มเปี่ยมด้วยศรัทธาฉันนั้น ข้าพระองค์มาเพื่อทูลขอพระโอรสพระธิดากับพระองค์ ขอพระองค์โปรดพระราชทานพระโอรส และพระธิดาแก่ข้าพระองค์ผู้ทูลขอเถิด”

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกก้าวขอโอรสธิดา)

๑๕๕

เราทุกคนต่างรู้กันดีว่า การมีอุปนิสัยบัณฑิตนักปราชญ์เป็นการพัฒนาคุณธรรมให้สูงขึ้น เป็นบันไดก้าวสู่สวรรค์ การมีอุปนิสัยเพื่อให้บรรลุผลานิพพานอันสูงส่งกว่าสวรรค์นั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากยิ่ง บุคคลนั้นต้องเป็นอภิมหาปราชญ์ มีใจสูงส่งกว่าบุคคลธรรมดาสามัญ พระบรมโพธิสัตว์เจ้าของเรา ท่านกล้าที่จะสละได้แม้กระทั่งบุตรธิดา ซึ่งไม่มีใครในโลกทำได้ แม้เพียงแค่ว่าความคิดยังไม่กล้าคิดกันเลย

ท่านเป็นผู้กล้าให้ กล้าคิด กล้าพูด และกล้าทำความดี โดยไม่กลัวปัญหา และอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น ท่านพิชิตความตระหนี่ในตัวได้ แม้ท่านจะไม่ได้เกิดในยุคสมัยที่มนุษย์ยินดีในการบริจาค หรือในยุคที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองเหมือนพวกเรา แต่พระองค์กลับทุ่มเทสร้างบารมี เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างแก่ชาวโลก นำพามนุษยชาติ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ให้หลุดพ้นจากห้วงแห่งสังสารวัฏอันยาวไกล ทรงย่นย่อหนทางไปสู่พระนิพพานให้ใกล้เข้ามา

เพราะฉะนั้น เหล่าพุทธบริษัทควรจะหาโอกาสศึกษาปฏิบัติอันสูงส่งของพระองค์ว่า ท่านมีแนวคิดในการสร้างบารมีอย่างไร ทำไมถึงกล้าสละพระโอรสพระธิดา ผู้เป็นที่รักดังแก้วตาดวงใจ ท่านปรารถนาความสุขอะไรที่ยิ่งไปกว่านั้น

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกกล่าวขอโอรสธิดา)

๑๖๐

จึงบริจาคในสิ่งที่มีมนุษย์ในโลกทำได้ยากยิ่ง ครั้งที่แล้วถึงตอนที่พราหมณ์ชูชกเดินทางมาถึงสถานที่ที่พระโพธิสัตว์เจ้าของเราประทับอยู่ เพื่อจะขอกันหาขาลี ผู้เป็นพระโอรส และพระธิดาไปเป็นข้าทาสรับใช้ของนางอมิตตดา เรามาติดตามฟังกันต่อไป

*พราหมณ์ชูชกมีความฉลาดอยู่ไม่น้อย เมื่อเดินทางมาถึงในตอนเย็น ได้ศึกษาลู่ทางที่จะขอพระโอรสพระธิดาว่า จะขอเวลาไหนถึงจะเหมาะ จะต้องพูดจาอย่างไร พระเวสสันดรจึงจะไม่โกรธ แต่กลับบริจาคบุตรธิดาด้วยความปลื้มปิติโสมนัสไม่รู้สึกเสียดาย

เมื่อชูชกอำลาอัจจุตฤาณีแล้ว ได้เดินทางไปตามที่ท่านบอกไว้ทุกประการ ไปจนถึงฝั่งโขงขรณี ชูชกคิดว่าวันนี้เย็นมากแล้ว เห็นทีพระนางมัทรีจักเสด็จกลับจากหาผลไม้ในป่า อยู่กับพระโอรสพระธิดา ขึ้นชื่อว่าผู้หญิงส่วนใหญ่รักลูกมากกว่าชาย แม้ชีวิตก็ยอมแลกได้ นางอาจทำอันตรายแก่ท่านที่พระเวสสันดรจะบริจาค จึงหาที่หลบนอนเอาเร็วแรงก่อน เพื่อเตรียมตัวในเช้าวันรุ่งขึ้น

ในราตรีนั่นเอง เวลาใกล้รุ่ง พระนางมัทรีได้ทรงพระสุบิน

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกกล่าวขอโอรสธิดา)

๑๖๑

ว่า มีชายคนหนึ่งผิวดำนุ่งห่มฝ้ายย้อมน้ำฝาดสองผืน ทัดดอกไม้สีแดงทั้งสองหู ถืออาวุธตะคอกขู่ว่าเข้ามาในบรรณศาลา จับชฎาของพระนางฉุดคร่าออกมา แล้วผลักให้ล้มลงบนพื้น ควักดวงพระเนตรทั้งสอง และตัดพระพาหาทั้งสองของพระนาง ใช้มีดควักเนื้อหัวใจ ซึ่งมีหยาดพระโลหิตไหลออกมาไม่ขาดสาย จากนั้นก็หนีไป พระนางมัทรีผวาตื่นจากบรรทมทันที ทั้งสะดุ้ง ทั้งตกพระทัย ทรงรำพึงว่า “คืนนี้เราฝันร้าย บุคคลผู้จะทำนายฝัน เช่นกับพระเวสสันดรคงไม่มี” พระนางรีบเสด็จไปเคาะประตูบรรณศาลาของพระโอรสธิด์ทันที

ครั้นพระเวสสันดรได้ยินเสียงเคาะประตู พร้อมกับเสียงของพระนางมัทรี พระองค์ตรัสทักท้วงว่า “แม่นางผู้เจริญ เธอทำลายกติกาวัตรของเราทั้งสองแล้ว ทำไมเธอจึงมาในเวลาไม่สมควร” พระนางมัทรีกราบทูลว่า “ข้าแต่สมมติเทพ หม่อมฉันมิได้มาเฝ้าด้วยอำนาจกิเลส แต่ว่าหม่อมฉันฝันร้าย” จากนั้นได้เล่าเรื่องที่ทรงฝันร้าย พระเวสสันดรทรงดำริว่า ทานบารมีของเราใกล้จะเต็มรอบเข้ามาทุกขณะ พรุ่งนี้จักมีयाจากมาขอบุตรธิดาอย่างแน่นอน จึงทรงสรรหาถ้อยคำที่ทำให้นางเบาพระทัย และให้กลับไปทำอาศรมทำภารกิจตามปกติ

เมื่อถึงยามสว่าง พระนางมัทรีทรงถือกระเช้าไปหาผลหมากรากไม้ในป่าตามที่เคยปฏิบัติทุกวัน ฝ่ายชูชกคิดว่า

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกกล่าวขอโอรสธิดา)

๑๖๒

บัดนี้พระนางมัทรีคงจะเสด็จเข้าป่าไปแล้ว จึงมุ่งหน้าไปยัง
อาศรมของพระเวสสันดร พระโพรธิสัตว์เจ้าทอดพระเนตรการ
มาของยาจกด้วยความมั่นใจว่า วันนี้ต้องมีผู้เดินทางมาขออะไร
จากพระองค์อย่างแน่นอน ครั้นเห็นชูชกพราหมณ์กำลังเดิน
มุ่งหน้ามา จึงตรัสว่า “เรามีชีวิตที่ลำบากมาตั้ง ๗ เดือน เพราะ
ไม่ได้บริจาคทาน ท่านมาก็ดีแล้ว เชิญเข้ามาข้างใน เชิญเลือก
บริโภคแต่สิ่งที่ดีเถิด ดูก่อนพราหมณ์ ท่านมาถึงป่าใหญ่แห่งนี้
ด้วยความประสงค์อะไรจากเรา จงบอกไปตามความเป็นจริงเถิด”

จากนั้นได้ตรัสเรียกพระชาลิราชกุมารเข้ามา รับสั่งให้
ต้อนรับปฏิสันถารพราหมณ์ชูชกเป็นอย่างดี เมื่อพระชาลิราช-
กุมารทำปฏิสันถารแล้วก็หลีกไป ทรงคิดว่า ตาพราหมณ์คนนี้
เป็นคนมีลักษณะหยาบเหลือเกิน เนื่องจากเป็นเด็กฉลาดจึง
พิจารณาเห็นโทษ ๑๔ ประการของพราหมณ์ แต่ก็ไม่ได้นึก
ดูหมิ่นพราหมณ์ ตั้งใจดูแลเป็นอย่างดี

ชูชกทูลว่า “ห้วงน้ำซึ่งเต็มเปี่ยมตลอดเวลาอย่า
เหือดแห้ง ฉันทิด พระองค์มีพระหฤทัยเต็มเปี่ยมด้วยศรัทธา
ฉันนั้น ข้าพระองค์มาเพื่อทูลขอพระโอรสพระธิดากับพระองค์
ขอพระองค์โปรดพระราชทานพระโอรสพระธิดาแก่ข้าพระองค์
ผู้ทูลขอเถิด”

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกกล่าวขอโอรสธิดา)

๑๖๓

พระเวสสันดรได้ทรงสดับคำของชูชกเช่นนั้น ทรงเกิดความปีติโสมนัสตรัสว่า “ดูก่อนพราหมณ์ เรายกให้ท่านได้ เราไม่ลำบากใจอะไรเลย ท่านจงนำไปเถิด พระนางมัทรีพระเทวีเสด็จไปป่าเพื่อแสวงหาผลไม้แต่เช้า จักกลับมาเวลาเย็น ดูก่อนพราหมณ์ ท่านเองก็เดินทางมาไกล ท่านจงอยู่ค้ำคินหนึ่งก่อนเถอะ”

ชูชกเป็นคนฉลาดไม่น้อย รู้ว่าถ้าค้ำคินที่นี้อาจไม่ได้กัณหาชาลีไป เพราะต้องถูกพระนางมัทรีขัดขวางอย่างแน่นอน ได้กล่าวถ้อยคำยกใจพระเวสสันดรไว้มากมาย โดยบอกว่า “เมื่อพระองค์ทรงบำเพ็ญทานด้วยพระศรัทธาที่เต็มเปี่ยมเช่นนี้แล้ว พระองค์ก็อย่าให้พระโอรส และธิดาได้ทรงเห็นพระนางมัทรีเลย พระมารดาจะทำอันตรายต่อทานของพระองค์ก็เป็นได้ ข้าพระองค์ต้องรีบไปเสียแต่ตอนนี้แหละ ขอพระองค์ตรัสเรียกพระโอรสพระธิดาทั้งสองมาเถิด เมื่อพระองค์ทรงบริจาคทานด้วยพระศรัทธา ผลบุญอันไพบูรณ์ก็ย่อมเป็นของท่าน สวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติย่อมบังเกิดขึ้นแก่ท่าน ด้วยอานิสงส์แห่งการบริจาคปุตตทานในครั้งนี้อย่างแน่นอน”

นี่เป็นวิธีการขอที่เอาชนะใจพระโพธิสัตว์ได้ พระองค์ทรงยินดีในการบริจาคปุตตทาน กล่าวที่จะสละได้แม้กระทั่ง

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑๐ (ชูชกก้าวขอโอรสธิดา)

๑๖๔

พระโอรสและพระธิดาผู้เป็นที่รักดังแก้วตาดวงใจ ซึ่งอันที่จริงแล้ว พระโพธิสัตว์รักษุตรธิดา แต่เมื่อปรารภนาโผธิญาณ พระองค์สละได้เพื่อบ่มบารมีให้แก่วงศ์ และเมื่อให้แล้วก็ไม่ได้เฝ้ากลับคืน เพราะฉะนั้นเมื่อเราให้ทานต้องรำลึกถึงกตัญญูให้ และเมื่อให้แล้วต้องไม่นึกเสียดาย อีกทั้งเวลาที่เราจะไปบอกบุญ หรือชักชวนใครทำความดีก็ตาม ต้องรู้จังหวะ กาลที่เหมาะสม และสรรหาถ้อยคำที่พอเหมาะพอดีมาชักชวนใจ เพื่อเปิดหนทางสวรรค์ และนิพพานแก่เพื่อนร่วมโลกของเรา

